

Activiteitenplan
Omgevingsvergunning
Flora- en Fauna-activiteit
De Valkhof
Barneveld

In het kader van dakrenovatie



Het Laar 30d

6733BZ Wekerom

0318 655 626

info@deslijpkruik.nl

www.deslijpkruik.nl

Colofon

Titel	Activiteitenplan omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit De Valkhof Barneveld
Betreft	Activiteitenplan ter onderbouwing omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit in het kader van werkzaamheden voor dakrenovatie
Locatie	De Valkhof, Barneveld
Auteur	ecoloog
Opdrachtgever	Woningstichting Barneveld
Datum	05-08-2024
Projectcode	23WSB01



Inhoudsopgave

1	Algemene informatie projectgegevens	4
2	Werkzaamheden en planning	4
3	Verbodsbepalingen	7
4	Ecologische inventarisatie: achtergrond	8
5	Ecologische inventarisatie: resultaten	8
6	Effecten	9
7	Maatregelen	11
8	Alternatieven	14
9	Staat van instandhouding	14
10	Wettelijk belang	16
11	Bronnen	17



1. Algemene Informatie projectgegevens

Aanvrager: Woningstichting Barneveld
Betreft: Activiteitenplan omgevingsvergunning F&F-activiteit
Locatie: De Valkhof, Barneveld
Uitvoering: De Slijpkruik Ecologie B.V.

Projectcode: 23WSB01
Auteur: 
Datum: 05-08-2024

2. Werkzaamheden en planning

2.1 Beschrijving werkzaamheden en locatie

De onderzoekslocatie betreft een deel van een woonwijk in de bebouwde kom van Barneveld, gemeente Barneveld, provincie Gelderland (afbeelding 2.1). De initiatiefnemer is voornemens om het woningbestand te verduurzamen en hiervoor daken te renoveren. De Valkhof bestaat uit in totaal 188 eengezinswoningen verspreid over meerdere woonblokken met voor- en achtertuinten. Het plangebied kan grofweg in 5 blokken verdeeld worden, waarbij elk onderdeel een hofje betreft met de achtertuinten naar het midden. De wijk rondom de te renoveren woningen betreft vergelijkbare woonblokken en enige groenstructuren en ten noorden ook waterpartijen met omliggend groen.

In september 2019 heeft adviesbureau Econsultancy een ecologische quickscan uitgevoerd om de mogelijke effecten van de ingreep op de beschermde natuurwaarden in kaart te brengen (Mougenot, M. (2019) *Rapportage quickscan flora en fauna complexen 135 en 138 Valkenhof te Barneveld*). Uit de quickscan is gebleken dat de bebouwing potentieel geschikt is als nestplaats voor huismussen en gierzwaluwen, en als verblijfplaats voor vleermuizen. Mogelijkheden voor deze beschermde soorten zijn aanwezig in de vorm van onder andere openingen naar ruimtes onder dakpannen, ruimtes tussen kantpannen en gevel, langs gebroken of missende kantpannen, ruimtes onder daknok, en ruimtes tussen loodslabben en gevel. Bij eerder uitgevoerd vervolgonderzoek naar bovenstaande soortgroepen zijn in 2020 in totaal 16 nestplaatsen van huismus, 5 nestplaatsen van gierzwaluw, 8 zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, 6 paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en 1 zomerverblijfplaats van laatvlieger in het plangebied vastgesteld. De resultaten van dit onderzoek zijn destijds gebruikt om de mate van noodzakelijke mitigerende en compenserende maatregelen te bepalen voor spouwisolatie die reeds is uitgevoerd. De maatregelen betreffen o.a. inbouwkasten en gevelkasten voor vleermuizen die verspreid over het plangebied zijn geplaatst. De eerder uitgevoerde onderzoeken zijn inmiddels verlopen, maar zijn in 2024 geactualiseerd door adviesbureau De Slijpkruik Ecologie B.V. (Jmker, M. (2024) *Actualisatie soortgericht vervolgonderzoek huismus, gierzwaluw, vleermuizen Dakrenovatie Valkhof, Barneveld*). Uit deze actualisatie blijkt de huidige aanwezigheid van in totaal 20 nestplaatsen van huismus, 5 nestplaatsen van gierzwaluw, 4 zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, 1 jaarrond paarverblijf van gewone dwergvleermuis, 1 kraamverblijfplaats van gewone dwergvleermuis en 1 zomerverblijfplaats van laatvlieger. Van de verblijfplaatsen van vleermuizen zijn 2 zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis in de bebouwing gevestigd en van 4 paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis kan dit ook niet worden uitgesloten. De overige aangetroffen verblijfplaatsen bevinden zich in inbouw- en (tijdelijke) gevelkasten die voor een eerdere ontheffing zijn aangebracht. Details met betrekking tot het aanvullende onderzoek zijn weergegeven in de rapportage van het soortgericht vervolgonderzoek.



Afbeelding 1.2: Luchtfoto van de projectlocatie, met de onderzochte woonblokken in rood omlijnd kader.
Bron: Pdok viewer luchtfoto (app.pdok.nl/viewer)

De woonblokken waarvoor een omgevingsvergunning 'flora- en fauna-activiteit' wordt aangevraagd betreft bebouwing met een zadeldak met dakpannen en dakbeschot. Langs de kopgevels zijn kantpannen aanwezig. De woningen zijn gedateerd en verliezen veel warmte via het dak. Renovatie van het dak is noodzakelijk ter verduurzaming, met nieuwe, goed geïsoleerde dakplaten. Het huidige dak zal hiervoor worden verwijderd om de nieuwe dakplaten te kunnen plaatsen. Hierna zal het nieuwe dak opnieuw worden voorzien van een pannendak. Door de geplande renovatiewerkzaamheden aan het dak is het aannemelijk dat nestplaatsen van huismus en gierzwaluw, en verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetast. Voor de vernieling/verstoring van 20 jaar rond beschermde nestplaatsen van huismussen, 5 jaar rond beschermde nestplaatsen van gierzwaluw, en 6 zomer-/paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen in de bebouwing wordt een omgevingsvergunning 'flora- en fauna-activiteit' aangevraagd.

2.2 Werkwijze werkzaamheden

Voorafgaand aan de werkzaamheden zullen de locaties waar nestplaatsen en verblijfplaatsen zijn aangetroffen ongeschikt gemaakt worden voor huismussen en andere vogels, en vleermuizen onder ecologische begeleiding, om te garanderen dat deze niet in de bebouwing aanwezig zijn bij aanvang van de werkzaamheden aan het dak. Daarnaast worden er tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen aangeboden die voldoen aan de richtlijnen van de geldende Kennisdocumenten van BIJ12 en zullen ook de geldende gewenningstijden voor desbetreffende voorzieningen in acht worden genomen. Na voltooiing van de renovatie zal het dak, specifiek de ruimtes tussen dakpannen en panlatten, in vergelijkbare mate beschikbaar en toegankelijk zijn voor huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. Deze werkwijze borgt dat er geen sprake is van een permanent netto verlies aan mogelijke nestplaatsen en verblijfplaatsen.

Een wijziging van het nieuwe dak ten opzichte van de huidige situatie is dat de nokpannen op

dit moment zijn ingemetseld. Door vorst en andere slijtage knapt de specie uiteindelijk kapot en dit kan o.a. zorgen voor lekkage. De nieuwe situatie zal worden uitgevoerd met een ruiter. Deze constructie heeft echter geen invloed op de geschiktheid van het dak voor beschermde soorten, omdat bij de meest recente inventarisaties geen nest- of verblijfplaatsen onder de nokpannen, anders dan op de kopgevels, zijn waargenomen. De nieuwe constructie met ruiter heeft ook geen invloed op de geschiktheid van de kopgevels voor vogels en vleermuizen, deze zal vergelijkbaar zijn met de huidige situatie.

2.3 Planning werkzaamheden

De exacte planning van de dakrenovatie is op dit moment nog niet bekend, maar de wens is zo snel mogelijk hiermee te starten na het verkrijgen van een omgevingsvergunning 'flora- en fauna-activiteit'; uiteraard onder de daaruit volgende voorwaarden zoals werken buiten kwetsbare perioden en met inachtneming van gewenningstijden van tijdelijke voorzieningen. Vooralsnog staat de start van de werkzaamheden gepland in het derde kwartaal van 2025. Het ongeschikt maken van de bebouwing zal plaatsvinden buiten de kwetsbare periode van het broedseizoen van en buiten periodes van vorst of periodes met aanhoudende neerslag en buiten de winterrustperiode en kraamperiode van vleermuizen. De periode van ongeschikt maken betreft concreet de periode tussen 1 september en 15 oktober.

De werkzaamheden zullen gefaseerd plaatsvinden, om te voorkomen dat het interieur van de woonblokken lang bloot komen te staan aan de elementen. De exacte locaties van nesten en verblijfplaatsen van vleermuizen is bekend (zie afbeeldingen in het rapport van het soortgericht onderzoek). Op locaties/woonblokken waar deze niet zijn aangetroffen kunnen werkzaamheden al voor 1 september worden opgestart. Werkzaamheden bij nest- en verblijfplaatsen kunnen pas plaatsvinden na 1 september, nadat de locaties ongeschikt gemaakt zijn, en nadat een controlerende heeft uitgewezen dat de aanwezige beschermde soorten de bebouwing hebben verlaten.

3. Verbodsbepalingen

Uit het soortgericht onderzoek naar huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen blijkt dat er in totaal 20 nestplaatsen van huismus (*Passer domesticus*), 5 nestplaatsen van gierzwaluw (*Apus apus*), en 6 zomer-/paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) aanwezig zijn in de onderzochte woonblokken. Daarnaast zijn nog 2 zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, 1 kraamverblijf van gewone dwergvleermuis en 1 zomerverblijfplaats van laatvlieger aangetroffen binnen het plangebied, maar deze bevinden zich allemaal in inbouw- en gevelkasten die allemaal ongemoeid worden gelaten en niet worden aangetast door de geplande werkzaamheden aan de daken. Voor deze aanvullend aangetroffen verblijfplaatsen wordt daarom geen omgevingsvergunning aangevraagd. De omliggende groenstructuren, zoals bomen en watergangen onderdeel van de functionele leefomgeving van de aangetroffen soorten, maar deze terreinen en structuren blijven allen ongewijzigd behouden.

Bij het vervangen van daken worden de aanwezige nestplaatsen en verblijfplaatsen aangetast. Dit zal leiden tot het overtreden van verbodsbepalingen ten aanzien van huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis. Dit betekent een overtreding van de Omgevingswet, artikel 5.1 lid 2g (Specifiek: Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het wegnemen van nesten en het vernielen of verstoren van verblijfplaatsen van vleermuizen). Zonder mitigerende maatregelen kunnen de werkzaamheden ook leiden tot het doden of verwonden van dieren. Laatstgenoemde overtreding wordt voorkomen door het treffen van mitigerende maatregelen zoals het werken buiten de kwetsbare perioden en er onder ecologische begeleiding voor te zorgen dat dieren voorafgaand aan ingrepen het gebouw verlaten hebben. Naast verblijfplaatsen dienen omliggende groenstructuren als rust- en schuilplaats en foerageergebied voor huismussen en vleermuizen, maar hieraan vinden in het geheel geen wijzigingen plaats; de werkzaamheden vinden uitsluitend plaats aan het dak van de woonblokken. Van aantasting van de functionele leefomgeving van beschermde soorten, anders dan nest- en verblijfplaatsen in de bebouwing, is daarom geen sprake. Hiervoor wordt daarom ook geen omgevingsvergunning aangevraagd.

De werkzaamheden leiden niet tot overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van andere beschermde soorten, onder voorwaarde dat in gebruik zijnde nesten van algemene broedvogels niet verstoord of vernield worden.

Tabel 3.1: Soort(en), verbod(en) en belang(en)

Soorten	Verbod(en)	Belang(en)
Huismus (<i>Passer domesticus</i>) Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>) Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Artikel 5.1 Lid 2 (specifiek: Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het wegnemen van nesten en het vernielen of verstoren van verblijfplaatsen van vleermuizen)	Vogelrichtlijn: In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid. Habitatrichtlijn: In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

4. Ecologische inventarisatie: Achtergrond

Details met betrekking tot de uitgevoerde ecologische onderzoeken staan vermeld in de documenten:

- Elders, V., (2020) *Onderzoek huismus, gierzwaluw en vleermuizen Valkhof Barneveld Rapport RA19453-01 Barneveld*, Regelink Ecologie & Landschap, Wageningen.
- IJmker, M. (2024) *Actualisatie soortgericht vervolgonderzoek huismus, gierzwaluw, vleermuizen Dakrenovatie Valkhof, Barneveld*, De Slijpkruik Ecologie B.V.
- Mougnot, M. (2019) *Rapportage quickscan flora en fauna complexen 135 en 138 Valkenhof te Barneveld*, Econsultancy

Bij eerder uitgevoerd ecologisch onderzoek bij De Valkhof zijn meerdere nestplaatsen van huismus en gierzwaluw vastgesteld en ook zomer- en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis (Elders, 2020). Hoewel de resultaten van de quickscan inmiddels zijn verlopen is niet aannemelijk geacht dat er in de tussentijd wijzigingen aan de woonblokken zijn gedaan die zouden leiden tot een vermindering of verandering in geschiktheid voor beschermde soorten. Het soortgericht onderzoek naar huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen is daarom in 2024 geactualiseerd (IJmker, 2024).

Bij eerder uitgevoerde ecologische onderzoeken is vastgesteld en dat meerdere onderdelen van de woning geschikt zijn als nestplaats voor huismussen en gierzwaluwen en als verblijfplaats voor vleermuizen. Het renoveren van daken kan daarom leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten en hun verblijfplaatsen. Negatieve gevolgen op andere soorten met jaarrond beschermde rust- of voortplantingsplaatsen en leefgebied, anders dan huismus, gierzwaluw en vleermuizen, is aan de hand van de quickscan uitgesloten. Er is daarom geen aanvullend onderzoek naar andere soort(groep)en uitgevoerd. Het vervolgonderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform Vleermuisprotocol 2021. Het onderzoek naar huismussen en gierzwaluwen is uitgevoerd conform de richtlijnen van het document "Soortinventarisatieprotocollen Netwerk Groene Bureaus", en de Kennisdocumenten Huismus (BIJ12, 2023) en Gierzwaluw (BIJ12, 2023). De inventarisaties zijn uitgevoerd door ervaren onderzoekers van adviesbureau De Slijpkruik Ecologie B.V. Gedetailleerde informatie met betrekking tot de uitgevoerde inventarisaties staat vermeld in het rapport van de het geactualiseerde soortgericht vervolgonderzoek (IJmker, 2024).

5. Ecologische inventarisatie: Resultaten

5.1 Verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes

Uit het soortgericht vervolgonderzoek blijkt de aanwezigheid van in totaal 20 nestplaatsen van huismus, 5 nestplaatsen van gierzwaluw, 4 zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, 1 jaarrond paarverblijf van gewone dwergvleermuis, 1 kraamverblijfplaats van gewone dwergvleermuis en 1 zomerverblijfplaats van laatvlieger. Van de verblijfplaatsen van vleermuizen zijn 2 zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis in de bebouwing gevestigd en van 4 paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis kan dit ook niet worden uitgesloten. De overige aangetroffen verblijfplaatsen bevinden zich in inbouw- en (tijdelijke) gevelkasten die voor een eerdere ontheffing zijn aangebracht. Details met betrekking tot het aanvullende onderzoek zijn weergegeven in de rapportage van het soortgericht vervolgonderzoek.

De nest- en verblijfplaatsen van gierzwaluwen en vleermuizen zijn vastgesteld op basis van waarnemingen van in- of uitvliegende exemplaren. Dit geldt ook voor de vastgestelde nestplaatsen van huismus, maar voor de nestplaatsen van huismus zijn ook aanvullende waarnemingen gedaan

van transport van voedsel of nestmateriaal rond de nestplaats en van zingende mannetjes rond de nestplaatsen.

Uit de onderzoeken blijkt dat de woning niet als essentieel foerageergebied of ander belangrijk onderdeel van de leefomgeving dient voor beschermde diersoorten, anders dan huismus, gierzwaluw en vleermuizen. De werkzaamheden betreffen uitsluitend renovatie van daken; van aantasting van overige onderdelen van functioneel leefgebied, zoals foerageergebied, rustplaatsen, e.d. is daarom op voorhand geen sprake.

Naast nestplaatsen van huismus zijn ook nestplaatsen van spreeuw en kauw aanwezig, op vergelijkbare plaatsen als de huismus. Nesten van spreeuw zijn enkel jaarrond beschermd als er sprake is van zwaarwegende ecologische redenen. Voor spreeuw geldt dat er ruim voldoende alternatieve nestmogelijkheden in de omgeving beschikbaar zijn, namelijk: bebouwing met pannendaken in andere delen van de wijk. Ook betreft het geen uitzonderlijk groot aantal nesten; bij het huismusonderzoek zijn in totaal 2 nesten van spreeuw vastgesteld. Er is daarom geen sprake van zwaarwegende ecologische redenen voor jaarronde bescherming van de aangetroffen nesten van spreeuw; hiervoor wordt daarom ook geen omgevingsvergunning 'flora- en fauna-activiteit' aangevraagd. Nesten van kauw zijn enkel beschermd op het moment dat zij bezet zijn, deze zijn niet jaarrond beschermd. Hoewel het een relatief groot aantal nesten betreft (namelijk 26), wordt voor kauw geen significant negatief effect verwacht als werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Ook voor kauw geldt dat elders in de wijk voldoende nestmogelijkheid beschikbaar is en bovendien is ook De Valkhof weer beschikbaar als nestmogelijkheid na afronding van de dakrenovatie.

5.2 Omgevingscheck

Het projectgebied bevindt zich in de bebouwde kom van Barneveld. Huismus, gierzwaluw en vleermuizen zijn relatief algemene bewoners van deze omgeving, omdat daken met dakpannen in ruime mate aanwezig zijn. De meeste woningen in de wijk beschikken over een pannendak dat in de regel in enige mate geschikt is voor huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. Vanuit de NDFF zijn waarnemingen bekend van bovenstaande soorten uit vrijwel de gehele bebouwde kom van Barneveld.

Huismussen foerageren op diverse plaatsen in de omgeving, zoals in tuinen, rond ruig grasland zoals bermen, boven waterpartijen en rond bomen. Het gebied rondom de projectlocatie is hiervoor zeer geschikt. In de omgeving van de projectlocatie bevinden zich echter ook voldoende alternatieve locaties voor foerageren, zoals: tuinen van aangrenzende delen van de wijk, de waterpartijen direct ten noorden, en overige bomen en groenstructuren rond naburige percelen. Bovendien hebben de werkzaamheden geen betrekking tot groenstructuren, de werkzaamheden vinden uitsluitend plaats aan het dak van de woonblokken, het aanbod zal daarom tijdens en na afronding van de werkzaamheden in vergelijkbare mate beschikbaar zijn.

6. Effecten

6.1 Effect werkzaamheden: kwaliteit en kwantiteit

6.1.1 Tijdelijke effecten

Door het ongeschikt maken zullen de bestaande nestplaatsen verloren gaan. Door het plaatsen van voldoende vervangende voorzieningen binnen het plangebied of in de directe omgeving, conform de geldende Kennisdocumenten worden tijdelijke negatieve effecten gemitigeerd. Hiervoor dienen ook de gewenningstijden zoals beschreven in de geldende Kennisdocumenten

in acht te worden genomen. Door tijdig vervangende voorzieningen aan te bieden worden de effecten zoveel mogelijk beperkt.

6.1.2 Permanente effecten:

Na afronding van werkzaamheden wordt het dak opnieuw voorzien van dakpannen. De vorm van het dak zal ook niet wezenlijk veranderen. Er wordt geen vogelschroot aangebracht. Hoewel specifieke nestlocaties per woonblok permanent kunnen verdwijnen door toedoen van de werkzaamheden wordt niet verwacht dat de werkzaamheden zullen leiden tot een afname in nestmogelijkheden. De reden hiervoor is het relatief grote dakoppervlak; als bijvoorbeeld loodslabben net anders worden aangebracht in de nieuwe situatie dan zullen mogelijk de specifieke huidige nestplaatsen verdwijnen, maar zullen in vergelijkbare mate andere, nieuwe, mogelijkheden beschikbaar worden. Ook zullen nestmogelijkheden en openingen naar verblijfplaatsen in vergelijkbare mate beschikbaar blijven onder kantpannen en via de onderste rij dakpannen. Er worden daarom ook geen permanente effecten verwacht, afgezien van het feit dat de huidige nest- en verblijfplaatsen verloren gaan en dat de aanwezige huismussen en gierzwaluwen daarom een nieuw nest zullen moeten bouwen en aanwezige vleermuizen een nieuwe verblijfplaats moeten zoeken.

Het aanbieden van aanvullende permanente alternatieve voorzieningen, zoals inbouwkasten, wordt door het nemen van bovenstaande maatregelen en toe te passen constructie niet noodzakelijk geacht.

6.1.3 Cumulatieve effecten:

Er is, voor zover bekend, geen sprake van cumulatieve effecten. In Barneveld en omgeving worden, net als in elke andere vergelijkbare woonplaats, jaarlijks op meerdere plekken sloop-, renovatie- en isolatiewerkzaamheden uitgevoerd. De woningen rond de projectlocatie zijn grotendeels in particulier bezit en er wordt niet verwacht dat hier op grote schaal werkzaamheden plaatsvinden die effect kunnen hebben op gebouwbewonende soorten. Bovendien zijn de werkzaamheden relatief kortstondig en is de projectlocatie weer in vergelijkbare mate beschikbaar en toegankelijk voor huismussen. Er is daarom geen sprake van permanente effecten die eventueel bij zouden kunnen dragen aan cumulatieve effecten.

6.2 Effect werkzaamheden: monitoren

De vervangende tijdelijke verblijfplaatsen voldoen aan de vereisten vanuit de geldende Kennisdocumenten van BII12 zowel qua interne afmetingen, als invliegopening en zullen onder ecologische begeleiding worden geplaatst. Het ongeschikt maken van het pand voor aanvang van werkzaamheden zal ook plaatsvinden onder ecologische begeleiding, om te voorkomen dat vogels of vleermuizen gedood of verwond worden tijdens de werkzaamheden. Hoewel verwacht wordt dat na afronding van de werkzaamheden ruim voldoende mogelijkheden tot nest- en verblijfplaatsen beschikbaar zijn in de woonblokken zal een controlerende uitvoering worden door de ecoloog om dit te bevestigen. Er vindt geen monitoring na afloop van het project plaats. Door het toepassen van bovenstaande werkwijzen en maatregelen wordt monitoring niet nodig geacht.

7. Maatregelen

Tabel 7.1: Overzicht mitigerende maatregelen

<u>Soort waarop negatief effect wordt verwacht</u>	<u>Vermijden gevoelige periodes</u>	<u>Tijdelijke mitigatie</u>	<u>Ongeslacht maken of verjagen ruim voor de ingreep</u>	<u>Permanente mitigatie</u>
Huismus	Werken buiten de gevoelige periodes van broedseizoen en periodes van vorst.	Aanbieden van tijdelijke verblijfplaatsen in de vorm van 40 nestplaatsen in vogelkasten tenminste 3 maanden voor ongeschikt maken huidige nestplekken, aan bebouwing en bomen direct rondom de woning.	Huidige verblijfplaatsen worden tussen 1 september - 15 oktober ongeschikt gemaakt onder begeleiding van een broedvogelkundige. Dit is tevens buiten de kwetsbare periode van winterrust van vleermuizen.	Er zal ruimte onder de dakpannen beschikbaar worden gemaakt, vergelijkbaar (in zowel aantal mogelijkheden als kwalitatief) met de huidige aangetroffen nestlocaties.
Gierzwaluw	Werken buiten broedseizoen	Het aanbieden van tijdelijke voorzieningen is niet noodzakelijk. Gierzwaluw is een migrerende vogel, buiten het broedseizoen bevinden zich geen exemplaren van gierzwaluw in Nederland.	Niet van toepassing op gierzwaluw door werken buiten broedseizoen.	Er zal ruimte onder de dakpannen beschikbaar worden gemaakt, vergelijkbaar (in zowel aantal mogelijkheden als kwalitatief) met de huidige aangetroffen nestlocaties.
Gewone dwergvleermuis	Werken buiten de gevoelige periodes van kraamtijd en winterrust	Aanbieden van tijdelijke verblijfplaatsen in de vorm van 24 gevelkasten voor vleermuizen tenminste 6 maanden voorafgaand aan de komende paarperiode	Huidige verblijfplaatsen worden tussen 1 september - 15 oktober ongeschikt gemaakt onder begeleiding van een broedvogelkundige. Dit is tevens buiten de kwetsbare periode van broedseizoen van huismussen.	Er zal ruimte onder de dakpannen beschikbaar worden gemaakt, vergelijkbaar (in zowel aantal mogelijkheden als kwalitatief) met de huidige aangetroffen verblijfplaatsen.

7.1 Preventieve maatregelen (om overtreding te voorkomen)

Voordat de werkzaamheden starten worden de huidige nest- en verblijfplaatsen van de aangetroffen beschermde soorten ongeschikt gemaakt om zodoende het doden of verwonden van beschermde individuen te voorkomen. Voor huismus zijn de meest kwetsbare periode het broedseizoen (globaal maart t/m augustus) en aanhoudende vorstperiodes. Voor gewone dwergvleermuis zijn dit de kraamperiode (15 mei t/m 15 juli) en de winterrustperiode (globaal 15 oktober t/m maart). Gierzwaluw is een migrerende vogel en is buiten het broedseizoen niet aanwezig in Nederland; zolang gewerkt wordt buiten het broedseizoen hoeft dus geen rekening gehouden te worden met gierzwaluwen. Het ongeschikt maken van de woonblokken voor vogels en vleermuizen is daarom gepland in de periode 1 september - 15 oktober. De exacte periode is o.a. afhankelijk van klimatologische omstandigheden en dient te worden vastgesteld door een ecooloog/broedvogelkundige.

Het ongeschikt maken van daadwerkelijke en potentiële nest- en verblijfplaatsen van huismussen en vleermuizen wordt gedaan door het afsluiten van toegangen tot alle potentiële nestlocaties door het aanbrengen van weringsborstels, rondschoim of andere niet-expansieve middelen, afhankelijk

van de locatie. Voor vleermuizen worden ook 'exclusion flaps' geplaatst op de potentiële in-/uitvliegopeningen, dit zijn plastic kokers waardoor vleermuizen wel kunnen uitvliegen, maar nadien niet kunnen terugkeren in de verblijfplaats. De exclusion flaps worden zodanig geplaatst dat uit iedere mogelijke verblijfplaats een ontsnappingsmogelijkheid is en dat bij grotere aaneengesloten ruimtes minimaal elke 2 meter een uitvliegmogelijkheid is.

Het ongeschikt maken vindt pas plaats als aan de gewenningstijd van ten minste 3 maanden na plaatsing van de tijdelijk nestkasten van huismus is en tenminste 6 maanden voor de volgende paarperiode van vleermuizen is voldaan. Het ongeschikt maken wordt uitgevoerd bij temperaturen boven het vriespunt en ongeschikt gemaakte nest- en verblijflocaaties worden gecontroleerd door een ecooloog. Hooguit enkele dagen voorafgaand aan de start van de daadwerkelijke werkzaamheden controleert een broedvogeldeskundige of er inderdaad geen bezette nesten aanwezig zijn in de bebouwing. Bezette nesten mogen nooit beschadigd of verwijderd worden. Als er toch één of meerdere bezette nesten aanwezig zijn worden de werkzaamheden uitgesteld totdat er geen nesten meer in gebruik zijn in de bebouwing. Een nieuwe controle is dan ook noodzakelijk. Een vleermuisdeskundige controleert voorafgaand aan de werkzaamheden of alle verblijfplaatsen leeg zijn door een uitvliegcheck in de avond. Tussen het ongeschikt maken en de uitvliegcheck moeten er minimaal 3 dagen zitten met voor vleermuizen geschikte omstandigheden: een avondtemperatuur van minimaal 10 graden Celsius, maximaal windkracht 4 Bft en droog. De uitvliegcheck moet plaatsvinden onder voor vleermuizen geschikte omstandigheden. Als er toch nog vleermuizen worden aangetroffen in de bebouwing moeten aanvullende ontmoedigende maatregelen getroffen worden en dient bovenstaande procedure herhaald te worden totdat geen vleermuizen meer worden aangetroffen.

Door het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaatsen buiten de kwetsbare periode van voortplanting en periodes van vorst worden huismussen en vleermuizen het minste verstoord. In deze periode zijn huismussen en vleermuizen relatief mobiel en het minst kwetsbaar, waardoor ze de mogelijkheid hebben om alternatieve verblijfplaatsen op te zoeken vóórdat de sloopwerkzaamheden plaatsvinden.

7.2 Tijdelijke maatregelen

Als tijdelijke voorzieningen voor het verlies van 20 nestplaatsen van huismus worden 40 alternatieve nestplaatsen aangeboden in de vorm van nestkasten. De aangeboden nestkasten voldoen aan de geldende richtlijnen van het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023) en de huidige richtlijn in de provincie Gelderland, conform het toelichtingsdocument Gelderland. De kasten worden door de begeleidend ecooloog gecontroleerd op deugdelijkheid. Alle kasten zijn aan bebouwing bevestigd binnen een straal van 200 meter van de projectlocatie. De kasten worden gehangen op tenminste 3 meter hoogte en buiten het bereik van predatoren. Voor tijdelijke vervangende nestplaatsen van huismus is een gewenningstijd van tenminste 3 maanden van toepassing.

Alstijdelijkevoorzieningvoorhetverliesvan6zomer/paarverblijfplaatsenvangewonedwergvleermuis worden 24 alternatieve verblijfplaatsen aangeboden in de vorm van vleermuiskasten van het type 'klein plat'. Deze voldoen, conform het Kennisdocument Gewone Dwergvleermuis (BIJ12, 2024), als tijdelijke vervangende voorziening voor zowel kleine zomerverblijfplaatsen als paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen. Alle vleermuiskasten zijn bevestigd aan bebouwing binnen een straal van 200 meter van de projectlocatie. De kasten worden gehangen op tenminste 4 meter hoogte, met een vrije aanvliegroute, buiten bereik van predatoren en op verschillende windrichtingen. Voor vervangende voorzieningen voor aangetroffen zomerverblijfplaatsen is een gewenningstijd van tenminste 3 maanden in de actieve periode van vleermuizen van toepassing; voor paarverblijfplaatsen is dit 6 maanden voorafgaand aan de volgende paarperiode. Omdat alle kasten gelijktijdig worden opgehangen wordt voor alle kasten deze 6 maanden gehanteerd.

7.3 Permanente maatregelen

De aantasting van de aanwezige fysieke nesten van huismussen en gierzwaluwen door de geplande werkzaamheden is permanent. De aantasting van aanwezige nestmogelijkheden is echter slechts tijdelijk; Na afronding van de werkzaamheden is het dak opnieuw voorzien van dakpannen. De vorm en structuur van het dak zullen niet wezenlijk veranderen. Het voornaamste verschil met de huidige situatie is dat het dak iets hoger komt te liggen, doordat beter geïsoleerde (dikkere) dakplaten zullen worden toegepast. Nestmogelijkheden onder loodslabben, onder nok- en gevelpannen, en in de onderste rij dakpannen zullen dus in vergelijkbare mate aanwezig zijn als in de huidige situatie. De mogelijke nest- en verblijfplaatsen komen in de toekomstige situatie kwalitatief vrijwel volledig overeen met de huidige verblijfplaatsen en nestmogelijkheden. De nieuwe dakpannen zijn van hetzelfde type als de oude en de toekomstige panlatten zijn van vergelijkbare afmetingen; hierdoor zullen de toekomstige afmetingen van broedruimte onder de dakpannen ook hetzelfde zijn als de huidige aanwezige broedruimtes.

De constructie, en met name de toegankelijkheid van toekomstige, permanente, broedruimtes zullen worden gecontroleerd door de begeleidend ecooloog

Omdat door bovenstaande werkwijze voor het nieuwe dak geen sprake is van een netto verlies aan nestmogelijkheden en de beschikbaarheid van nestmogelijkheden op het dak ook slechts van tijdelijke aard is (de werkzaamheden aan in ieder geval een deel van de woonblokken zullen zijn afgerond voordat het nieuwe broedseizoen, na afronding van werkzaamheden zijn nestmogelijkheden op het dak weer in vergelijkbare mate beschikbaar) wordt het aanbieden van aanvullende alternatieve permanente verblijfplaatsen, zoals inbouwkasten, niet noodzakelijk geacht.

7.4 Locatie maatregelen

De tijdelijke vervangende maatregelen worden geplaatst aan bebouwing binnen een straal van 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaatsen. De nieuwe permanente voorzieningen betreffen mogelijkheden voor nest- en verblijfplaatsen onder de dakpannen van het dak, vergelijkbaar met de huidige situatie. De locatie hiervan is dus identiek aan de huidige nest- en verblijfplaatsen.

7.5 Effectiviteit en duurzaamheid maatregelen

Door het dak vergelijkbaar met de huidige situatie vorm te geven worden er nieuwe permanente verblijfplaatsen gecreëerd, welke toegankelijk en geschikt zijn als duurzame potentiële verblijfplaats voor huismussen voor tenminste de komende tientallen jaren. Deze maatregel is bewezen effectief, doordat deze op dit moment door de aanwezige beschermde soorten wordt gebruikt.

De nieuwe voorzieningen zijn onderdeel van de constructie en hebben geen onderhoud nodig. Aangezien het bewezen effectieve maatregelen betreft, het geen bijzondere functies betreft, en de werkzaamheden relatief kleinschalig en relatief kortdurend zijn, wordt monitoring niet nodig geacht.

7.6 Afhankelijk derden

Er zijn geen plannen om maatregelen te treffen op terrein van derden. Daarom is geen sprake van afhankelijkheid van derden. De tijdelijke kasten zijn opgehangen binnen het plangebied. De nieuwe permanente voorzieningen worden voorzien in hetzelfde gebouw, dus ook binnen de grenzen van de projectlocatie.

8. Alternatieven

8.1 Alternatieve locatie

Alternatieve locaties zijn niet van toepassing voor dit project. Het betreft renovatie van het dak van een woning, die verder ongewijzigd behouden blijft.

8.2 Alternatieve inrichting

Voldoen aan de huidige duurzaamheidseisen van gebouwen en hoge stookkosten vormden de initiële aanleiding tot verduurzaming van de daken. Niets doen is geen optie, gezien de huidige, niet duurzame, staat van het dak van de woning. Er is hiervoor geen alternatief beschikbaar.

8.3 Alternatieve werkwijze

Door de bebouwing voorafgaand aan sloop in de minst kwetsbare periode(n) onder ecologische begeleiding ongeschikt te maken wordt de kans op het doden of verwonden van vogels en vleermuizen voorkomen. Er zijn geen werkwijzen waarmee er minder schadelijke effecten op de aangetroffen soorten zijn.

8.4 Alternatieve planning

Voor het ongeschikt maken is gekozen om dit uit te voeren in de minst kwetsbare periode(n) voor de aanwezige soorten. Dat wil zeggen buiten het broedseizoen en vorstperioden voor huismus en gierzwaluw en buiten de periode van winterrust van vleermuizen. Dit is de meest optimale planning om negatieve effecten zoveel mogelijk te beperken, een alternatieve planning is daarom niet van toepassing.

9. Gunstige staat van instandhouding

9.1 Staat van instandhouding

Huisumus

De landelijke staat van instandhouding van de huismus als broedvogel is als zeer ongunstig beoordeeld (SOVON, 2022), maar dit kan op regio-niveau verschillen. De precieze situatie omtrent de huismussenpopulatie in de provincie Gelderland is niet bekend. De werkzaamheden hebben uitsluitend betrekking op nesten in de bebouwing. In wijk staan ook andere gebouwen en woningen die geschikt zijn als nestplaats. Door het treffen van in hoofdstuk 7 genoemde mitigerende en compenserende maatregelen worden negatieve effecten tot een minimum beperkt, blijft de functionaliteit van het plangebied voor huismus behouden en is er geen sprake van aantasting van de huidige staat van instandhouding.

Gierzwaluw

De landelijke staat van instandhouding van de gierzwaluw als broedvogel is als gunstig beoordeeld (SOVON, 2022). De soort komt in het stedelijk gebied rond de Veluwe relatief algemeen voor (SOVON, 2018). De gierzwaluw is een migrerende vogel en doordat het ongeschikt maken van de woningen wordt uitgevoerd in een periode dat de gierzwaluw niet in Nederland aanwezig is (buiten het broedseizoen), is het verstoren of doden van exemplaren van gierzwaluw uitgesloten. Door het treffen van in hoofdstuk 7 genoemde compenserende maatregelen worden negatieve

effecten tot een minimum beperkt, blijft de functionaliteit van het plangebied voor gierzwaluwen behouden en is er geen sprake van aantasting van de huidige staat van instandhouding.

Gewone dwergvleermuis

De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is onbekend, maar is in 2013 nog als 'gunstig' beoordeeld (Zoogdiervereniging, 2022). De soort komt in Barneveld en omgeving algemeen voor (NDFF, 2022). Door de werkzaamheden gaan meerdere verblijfplaatsen verloren, waaronder paarverblijfplaatsen en zomerverblijfplaatsen. Zonder het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen is een negatief effect op de lokale populatie en daarmee de staat van instandhouding niet uitgesloten. In 2018 werden in Gelderland zowel de populatieomvang, verspreidingsgebied en kwaliteit van leefgebied als gunstig beoordeeld. Desondanks werd de staat van instandhouding als "ongunstig - ontoereikend" beoordeeld doordat de beschikbaarheid van verblijfplaatsen onder druk staat door sloop, renovatie en na-isolatie. Dit met de opmerking dat de staat van instandhouding "gunstig" zal zijn indien voldoende mitigerende maatregelen genomen worden (Logemann, 2018). Door het treffen van in hoofdstuk 7 genoemde mitigerende en compenserende maatregelen worden negatieve effecten tot een minimum beperkt, blijft de functionaliteit van het plangebied voor gewone dwergvleermuis behouden en is er geen sprake van aantasting van de huidige staat van instandhouding.

9.2 Afbreuk gunstige staat van instandhouding

Door het treffen van in hoofdstuk 7 genoemde mitigerende en compenserende maatregelen worden negatieve effecten tot een minimum beperkt en blijft de functionaliteit van het plangebied behouden. Er is daarom naar verwachting geen sprake van aantasting van de staat van instandhouding van de aanwezige beschermde soorten als de werkzaamheden conform het voorliggende activiteitenplan worden uitgevoerd.

9.3 Zorgvuldig handelen

Via eerder genoemde maatregelen worden negatieve gevolgen voor de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen.

Ondanks bovenstaande maatregelen is er nog steeds sprake van het aantasten van jaarrend beschermde nesten van huismus en gierzwaluw en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis. Daarom dient voor deze soorten alsnog een omgevingsvergunning 'flora- en fauna-activiteit' te worden aangevraagd voor het overtreden van de Omgevingswet, artikel 5.1 lid 2 (specifiek: het opzettelijk beschadigen van nesten en rustplaatsen en het opzettelijk verstoren of vernielen van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen). Het doden of verwonden van beschermde diersoorten wordt door de voorgestelde maatregelen voorkomen, voor deze handeling wordt daarom geen omgevingsvergunning aangevraagd. Van verstoring van de functionele leefomgeving van beschermde soorten, anders dan nest- en verblijfplaatsen, is geen sprake, daarom wordt ook hiervoor geen omgevingsvergunning aangevraagd.

10. Wettelijk belang

De omgevingsvergunning 'flora- en fauna-activiteit' wordt voor huismus en gierzwaluw aangevraagd op grond van het volgende in de Vogelrichtlijn genoemde belang:

- In het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid.

De omgevingsvergunning 'flora- en fauna-activiteit' wordt voor gewone dwergvleermuis aangevraagd op grond van het volgende in de Habitatrichtlijn genoemde belang:

-In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

De woningen zijn gedateerd en de daken zijn slecht geïsoleerd, er moet daarom onvermijdelijk iets gebeuren. Het energielabel van de woning (F of slechter) moet verbeterd worden. In de afgelopen jaren zijn hierin reeds stappen gezet, namelijk het toepassen van spouwisolatie. De werkzaamheid van deze maatregel is momenteel echter nog beperkt, doordat er nog steeds veel energie verloren gaat via het dak. Vanuit de overheid bestaat de opgave om gebouwen te verduurzamen om zodoende de stookbehoefte en daarmee de uitstoot van onder andere CO₂ terug te dringen. Vernieuwing van het dak, met goed geïsoleerde dakplaten, zal een significante uitstootvermindering tot gevolg hebben. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen en daarmee het beperken van de verwachte opwarming door klimaatverandering.

Voor het tijdstip van uitvoer zijn geen betere alternatieven voorhanden. De werkzaamheden aan de nest- en verblijfplaatsen zijn bewust in de minst kwetsbare perioden van de betreffende soorten gepland om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen. Er zal aan alle gewenningstijden worden voldaan. De permanente voorzieningen komen zoveel mogelijk overeen met de huidige verblijfplaatsen, zodat de woningen ook in de toekomst dezelfde rol kunnen vervullen voor huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen.

11. Bronvermelding

- BIJ12 (2023a). Kennisdocument Gierzwaluw, versie 2.0
- BIJ12 (2023b). Kennisdocument Huismus, versie 2.1
- BIJ12 (2024). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 2.0
- Elders, V. (2020) Onderzoek huismus, gierzwaluw en vleermuizen Valkhof Barneveld Rapport RA19453-01 Barneveld, Regelink Ecologie & Landschap, Wageningen.
- IJmker, M. (2024) Actualisatie soortgericht vervolgonderzoek huismus, gierzwaluw, vleermuizen Dakrenovatie Valkhof, Barneveld, De Slijpkruik Ecologie B.V.
- Logemann, D. (2018) De staat van instandhouding - Factsheets voor 25 soorten in Gelderland. Arcadis in opdracht van provincie Gelderland.
- Mougnot, M. (2019) Rapportage quickscan flora en fauna complexen 135 en 138 Valkenhof te Barneveld, Econsultancy
- NDFF (2022). NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren; Gewone dwergvleermuis. Geraadpleegd op 29 juli 2024, van <https://www.verspreidingsatlas.nl/8496199>
- SOVON (2022a) Gierzwaluw; Staat van instandhouding. Geraadpleegd op 29 juli 2024, van <https://stats.sovon.nl/stats/soort/7950>
- SOVON (2022b) Huismus; Staat van instandhouding. Geraadpleegd op 29 juli 2024, van <https://stats.sovon.nl/stats/soort/15910>
- Zoogdierverseniging (2022). Gewone dwergvleermuis; Bescherming en status; Staat van instandhouding. Geraadpleegd op 29 juli 2024, van <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/gewone-dwergvleermuis>